

[Adolph Sørensen.]

en ganske overordentlig opmærksomhed i vide kredse ud over landet. Dette interview er en følge af den udvidelse, der skete af byggerestriktionsområderne, og jeg beder om den højtærede formands tilladelse til et citat. Journalisten har lagt op til et interview med en af boligministeriets kontorchefer og spørger, om denne udvidelse af området — her er specielt tænkt på Ålborgområdet — ikke kan tænkes at betyde døden for en hel stand, og her tænkes på den mindre og lille selvstændige håndværksvirksomhed. Hertil svarer kontorchefen, at det kan han ikke med sikkerhed vide, men:

„Det vil det måske. Men der vil være arbejde nok for disse små håndværksmestre på de store byggepladser, som skal holdes i gang med støttet byggeri.“

Underforstået, at disse håndværksmestre jo kan gå over i svendenes, respektive i jord- og betonarbejdernes, rækker og deltage i byggeprocessen i det støttede storbyggeri.

Det kan ikke undre, at en sådan udtalelse fra en embedsmand i centraladministrationen har givet anledning til forundring. Ikke at jeg mener, at en embedsmand ikke har lov til at udtale sig, det har han naturligvis, men principielt mener jeg ikke, at det bør være tendentiøst, og det synes jeg nok man har lov til at sige det er i dette tilfælde. Det kan naturligvis være betryggende at have kontorchefer siddende, som ikke lader sig anfægte af det, som han kalder små problemer. Kontorchefen lader sig altså ikke ryste af oplysningen om, at en hel stand måske vil dø ud som følge af den politik, der her er lagt op til. Han svarer bare fast og bestemt, at det må man så tage med i købet.

Det, der er det afgørende for os, er altså, at der ikke skal udstedes flere eller anderledes formede byggetilladelser, og det kan måske være meget konsekvent og rigtigt. Det kan vel ikke nytte, at samfundet kniber en tåre, fordi en enkelt selvstændig lægges i graven, eller fordi en mand mister det job, som han nu er uddannet til og har kærlighed for.

Når vi om føje tid — det sker da forhåbentlig engang — kan afskaffe byggerestriktionerne, ja, så kunne man jo optræde med samme styrke fra ministeriets side. Hvis boligministeren til den tid ville sige til kon-

torchef Terkelsen: „Der er ikke mere arbejde for kontorchefen på grund af, at vi nu er ovre restriktionstiden, men De kan få beskæftigelse som sekretær eller kontorbud“, og når Ministerialforeningen så kom løbende og påstod, at det ville betyde, at kontorchefernes stand risikerede at uddø, måtte vi jo se Ministerialforeningen fast i øjnene og sige: „Ja, det er da muligt; det ved vi ikke noget om, men det må vi jo tage med i købet.“ Det, jeg gerne vil spørge den højtærede boligminister, regeringens økonomiudvalg, regeringen og her måske ikke mindst de radikale medlemmer af den høje regering om, er, om man virkelig står bag ved og bevidst følger en politik, der sigter på udslettelsen af en selvstændig håndværkerstand.

Jeg ved godt, at der eksisterer en overfladisk tiltro til, at det altid vil være et gode, hvis et foretagende vokser sig stort; det regnes for at være en fordel, når man skal nå frem til den nok så moderne rationaliseringstanke. Men det er ikke altid hverken rigtigt eller klogt. Kendsgemingerne viser ofte noget andet. Det ligger vist helt klart, at hvis beskæftigelsen er over en vis størrelse, ja, så kræves der med ét en langt større finansieringsevne, et langt større administrationsapparat og en langt bedre afsætningsmekanisme o. s. v.

Man kan forestille sig en selvstændig håndværksmester, der har en virksomhed, som hidtil har haft en sådan størrelse, at alt, hvad der hedder arbejdsledelse og planlægning, kontrolarbejde, regnskabsføring o. s. v., er udført af mester selv ud over, at han har passet det praktiske arbejde på pladsen i mindst de 8 timer, som arbejdsdagen normalt er; blot en ganske ringe produktionsforøgelse vil da betyde, at mester ikke længere kan overkomme disse arbejdsområder. Han bliver altså tvunget til at ansætte værkførere, formænd eller konduktører, hvad det nu kan være, alt efter hvilket fag det er, det drejer sig om. Det, interviewet her drejer sig om, er jo ikke bare den lille og mindre og mellemstore murermester; det er tømrere, det er snedkere, det er sadelmagere, det er malere, det er praktisk talt alle håndværksfag, det drejer sig om.

Ved en nøje beregning vil det som regel vise sig, at det heller ikke samfundsmæssigt set kan betale sig at udvide den optimale